

Asia: VN/1093/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit esityksen lakipykäliin ja säännöskohtaisiin perusteluihin

Yleistä

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatuslakia siten, että nykyisen ilmoitusmenettelyn sijaan laissa säädettäisiin yksityisen päiväkotitoiminnan luvanvaraisuudesta. Toiminnan aloittaminen tai olennaisen muutoksen toteuttaminen edellyttäisi lupaviranomaisen hyväksyntää. Yksityinen perhepäivähoito jäisi edelleen ilmoitusmenettelyn piiriin.

OAJ kannattaa yksityisen päiväkotitoiminnan säätämistä luvanvaraiseksi. Esityksen mukaisesti tulee säätää, että lupa toiminnan harjoittamiseen pitää olla myönnetty ennen kuin toiminta voidaan aloittaa, ja että yleisten edellytysten tulee täytyä koko toiminnan ajan. OAJ kannattaa myös sitä, että toiminnan oleellisesti muuttuessa tulee muuttamista hakea, ja muutokseen tulee saada lupaviranomaisen hyväksyntä, ennen kuin muutos voidaan toteuttaa. OAJ pitää tarkoituksenmukaisena, että lupaviranomaisen tehtävä säädetään aluehallintovirastolle.

OAJ katsoo, että myös luvanvaraisuussäätelyn tulee kaikilla tavoin edistää lasten yhdenvertaisuutta, koulutuksellista tasa-arvoa ja lasten kasvatus- ja koulutuspolun jatkumoa ja siinä lasten mahdollisesti tarvitseman kasvun ja oppimisen tuen saamisen oikea-aikaisuutta.

Yksityisten päiväkotitoimijoiden tulee toimia samojen laatuvaatimusten mukaan kuin kunnan palveluilta edellytetään. Tällä hetkellä yksityinen palveluntarjoaja voi valikoida asiakasperheensä/lapset. Se voi edellyttää solmittavaksi asiakassopimuksen, joka voidaan purkaa esimerkiksi lapsen kasvun ja oppimisen tuen tarpeista johtuvista syistä. Kunnalla on velvollisuus huolehtia varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluista kunnassa esiintyvää tarvetta vastaavasti,

myös yksityisissä palveluissa, mutta yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittajan ei tarvitse niitä itse järjestää. Kunnan omiin palveluihin ohjautuvatkin usein pienituloisimpien perheiden lapset ja lapset, jotka tarvitsevat tukea kasvuunsa ja oppimiseensa. Eriytyvien kasvatus- ja koulutuspalvelujen sijaan tulisi edistää sitä, että yhteiskunnan julkisin varoin rahoitetuissa kasvatus- ja koulutuspalveluissa lapset ovat perhetaustasta riippumatta yhdenvertaisia ja niissä kaikille turvataan tarvittava tuki kasvuun ja oppimiselle.

Kunta vastaa varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen järjestämisestä alueellaan. Yksityinen päiväkotitoiminnan harjoittajaksi ryhtyvä voi aloittaa toiminnan sekä perustaa toimipaikan ilman, että selvittää kunnan varhaiskasvatukseen ja esiopetuksen liittyviä palvelutarpeita, - tavoitteita tai - järjestelmää. OAJ edellyttää, että luvanvaraisuussääntelyllä lisätään kunnan mahdollisuuksia suunnitella ja toteuttaa, varhaiskasvatus mukaan lukien, kunnan vastuulla olevat lasten kasvatus- ja koulutuspalveluja kokonaisuutena ja niitä pitkäjänteisesti kehittäen. Osa luonnoksessa esitetyistä lainsäädännön muutoksista ei edistä tätä, ja käytännössä toteutuessaan jopa heikentää kunnan mahdollisuuksia tähän. Tältä osin edellyttämme esitystä muutettavaksi.

OAJ:n esitykseen edellyttämät muutokset on kuvattu alla pykäläkohtaisissa kommentteissa.

43 a § Yleiset edellytykset yksityisen varhaiskasvatuksen harjoittamiseksi

OAJ pitää tärkeänä, että esityksen mukaisesti laissa säädetään, että palveluntuottajan tulee koko toiminnan ajan täyttää säädetyt yleiset edellytykset.

44 § Lupa yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamiseksi

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin luvassa päätettävistä asioista; niistä kunnista, joiden alueella päiväkotitoimintaa harjoitetaan, toimipaikoista, joissa päiväkotitoimintaa harjoitetaan sekä enimmäislapsimäärästä, jolle varhaiskasvatusta voidaan kussakin toimipaikassa antaa sekä vuorohoidosta. OAJ katsoo, ettei lupaa pidä myöntää nykyistä laajemmalle alueelle, joten kunnista, joiden alueella päiväkotitoimintaa harjoitetaan ei tule tehdä yhtä päätöstä. OAJ esittää esitystä muutettavaksi siten, että lupaa edellytetään haettavaksi erikseen jokaiseen kuntaan, johon päiväkotitoimintaa haetaan harjoitettavaksi. Palvelujen laadun varmistamiseksi ja lapsen edun turvaamiseksi jokaisen päiväkodin kohdalla edelleen tulee varmistaa, että lain edellytykset lupaan täyttyvät.

OAJ kannattaa esitetyn pykälän mukaisesti luvan luovuttamiskiellosta säätämistä.

44 a § Luvan hakeminen

OAJ pitää tarkoituksenmukaisena, että lupaviranomaisen tehtävä säädetään aluehallintovirastolle. Etenkin lupaa hakevien toimijoiden yleisten edellytysten tarkistamiseen liittyvää osaamista on syytä vahvistaa. Näkemyksemme mukaan lupaviranomaisen tehtävän keskittäminen tulevaisuudessa

yhdelle aluehallintoviranomaiselle vahvistaisi tässä tarvittavaa osaamista sekä lisäksi yhdenvertaistaa ja sujuvoittaa käsittelyprosessia.

Oleellista on, että lupahakemuksen sisällöstä ja edellytyksistä lupaan säädetään mahdollisimman tarkasti ja yksityiskohtaisesti.

Pidämme 44 a §:n 1 momentissa kohtaan 5) päiväkodin tämän lain 31 §:ssä tarkoitetun toiminnasta vastaavan johtaja lisättyä viittausta lain 31 §:ään erittäin tarpeellisena tarkennuksena.

Tähän samaan 44 a § 1 momentin kohtaan 5) edellytämme lisättäväksi, että lupahakemukseen on liitettävä ote päiväkodin johtajan työsopimuksesta, josta käy ilmi, että nimetty henkilö myös toimii tässä tehtävässä. Työsopimusotteen edellyttäminen turvaisi, ettei enää olisi mahdollisuutta nimetä työntekijää /henkilöä lupahakemuksessa päiväkodin johtajaksi ja toiminnasta vastaavaksi henkilöksi ilman, että tästä on myös kyseisen henkilön kanssa sovittu työsopimuksin. Tiedossamme on tapauksia, joissa henkilön nimi on ilmoitettu päiväkodin johtajaksi ja toiminnasta vastaavaksi henkilöksi ilman, että henkilö itse on edes tiennyt tällaisesta.

Lisäksi 6) muun henkilöstön määrä ja koulutus -kohtaa tulee täydentää edellytyksellä sisällyttää myös tieto kunkin tehtävästä toimipaikassa. Esitämme, että kohta 6) täydennetään muotoon: muun henkilöstön määrä ja koulutus sekä tehtävä toimipaikassa.

OAJ ei kannata esitysluonnoksen 44 a §:n säännöstä, että kunnan toimielin saa pyynnön tarkistaa toimitilat vasta, kun aluehallintoviranomainen pyytää päiväkotitoimintatilojen tarkastamista kunnalta. Ehdotus on luvan hakijan sekä lupaprosessin sujumuuden kannalta nurinkurinen, sekava ja heikentäisi kunnan roolia nykyiseen ilmoitusmenettelyyn verrattuna. Esityksen mukaan lakimuutoksella tavoitellaan muun muassa luvan ennakoitavuuden parantamista. OAJ katsoo, että tämä kohta esityksessä heikentää ennakoitavuutta sekä kunnan että luvan hakijan kannalta.

Toimitilat vaikuttavat aivan keskeisesti siihen, voidaanko suunniteltu toiminta niissä aloittaa. Luvan hakijan on oleellista saada tieto tilojen sopivuudesta mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Lupaprosessia ei ehkä edes jatketa, mikäli soveltuvia tiloja ei löydy.

Kunnalla on lakisääteinen vastuu varhaiskasvatuksen järjestämisestä ja kunnan alueella toimivan yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta. Nämä vastuut edellyttävät, että kunnalle säädetään myös yksityisen päiväkotitoiminnan lupaprosessissa rooli, joka vahvistaa kunnan mahdollisuuksia hoitaa lakisääteiset tehtävänsä laadukkaasti. Esityksessä kunnan tämä rooli jää huomiotta ja sitä jopa heikennetään voimassa olevaan ilmoitusmenettelyyn verrattuna.

OAJ katsoo, että kunnan on tärkeää olla tietoinen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa sen valvontavastuulle mahdollisesti tulevista päiväkotitoiminnoista ja –toimijoista. Tämä hyödyttää sekä luvan hakijaa että kuntaa. Kunta saa tiedon uudesta toimijaksi hakevasta ja tämä saa pyytäessään

tietoa esimerkiksi toimintaedellytyksiin liittyvistä asioista kunnassa sekä neuvontaa luvan hakuprosessiin.

Edellisistä syistä OAJ edellyttää esityksen 44 a pykälään muutosta. Pykälässä tulee säätää hakijalle velvoite ottaa yhteyttä kuntaan, johon hakija päiväkotitoimintaa suunnittelee aloittavansa, ja pyytää kunnan varhaiskasvatuksesta vastaavalta toimielimeltä / viranhaltijalta tilojen tarkastamista. Hakijan tulee toimittaa kunnalle tässä yhteydessä tarvittavat 44 a §:n mukaiset tiedot. Kunnan toimielimen tulee tarkastuspyyntö saatuaan toteuttaa varhaiskasvatuksen toimipaikan tarkastaminen, siten kuin pykälässä esitetään säädettäväksi. Kunnan näkemys tilojen soveltuvuudesta on liitettävä lupahakemukseen. Yhteydenottovelvoitteen tulee koskea päiväkotitoimintaan lupaa hakevia uusia toimijoita kunnassa, mutta myös niitä kunnassa päiväkotitoimintaa harjoittavia, jotka hakevat lupaa toiminnan muutokseen.

Toimitilojen tarkastuksen pyytämisen sijaan OAJ edellyttää, että aluehallintovirastolle säädetään velvollisuus pyytää kunnalta lausuntoa, josta käy ilmi, millaista yhteistyötä kunta aikoo tehdä mahdollisen uuden päiväkodin/-kotien kanssa sekä mitä vaikutuksia se näkee lupahakemuksen mukaisella toiminnalla olevan kunnan velvollisuuteen järjestää varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Lisäksi lausunnossa tulisi kertoa, miten kunta toteuttaa uuden toiminnan osalta valvontavelvollisuuttaan. Tämä kirjaus tuo suunnitelmallisuutta, edistäisi yhteydenpitoa ja kunnan ennakollista valvontaa sekä säännöllistä valvontaa myös toiminnan myöhemmin alettua. Kuten esityksessäkin kuvataan, kunnat toivovat, että tehtävää yksityisen päiväkotitoiminnan valvonnassa selkeytetään.

44 b § Luvan myöntäminen

Ehdotuksen mukaan lupa myönnetään toistaiseksi voimassa olevana, jos varhaiskasvatuslaissa säädetyt edellytykset päiväkotitoiminnan harjoittamiselle ja lupahakemukselle täyttyvät. Pykälän perusteiden mukaan lupaharkinta olisi lakiin sidottua eikä lupaviranomaisella olisi käytettävissään vapaata harkintaa luvan myöntämisessä.

OAJ edellyttää, että esityksen perusteluihin selkeästi kirjataan, että luvan edellytyksenä on kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilöstö päiväkodin ammatillisiin tehtäviin, joihin kelpoisuusvaatimuksista on säädetty. Kelpoisuusvaatimuksista väliaikaisesti poikkeaminen lain 33 §:n tavalla on erityistilanne ja sen soveltaminen tulee olla marginaalista. Lupaa ei pidä myöntää, ellei lapsiryhmiin nimetty henkilöstö täytä laissa edellytetyjä kelpoisuusvaatimuksia.

Pykälän perusteluihin tulee lisätä, että koska lain mukaan lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnasta vastaamassa pitää olla varhaiskasvatuksen opettajaksi kelpoinen henkilö, on kelpoisia varhaiskasvatuksen opettajia oltava päiväkodissa aina vähintään yksi. Perusteluihin on kirjattava, että kelpoisuusvaatimukset täyttävän varhaiskasvatuksen opettajan edellytys on täytyttävä koko toiminnan harjoittamisen ajan. Mikäli henkilöstörakenteessa tapahtuisi tältä osin muutoksia, olisi niistä ilmoitettava. Toiminnan harjoittajaksi hakevan on tärkeää jo hakuvaiheessa tiedostaa, että mikäli henkilöstö ei täytä kelpoisuusvaatimuksia, ei lupaa myönnetä tai jos toiminnan harjoittaja ei korjaa syntynyttä puutetta, joka johtaa lain noudattamatta jättämiseen, on lupa peruttava.

44 c § Luvan muuttaminen ja toiminnan lopettaminen

OAJ kannattaa esityksen mukaisesti sitä, että toiminnan oleellisesti muuttuessa tulee muuttamista hakea, ja muutokseen tulee saada lupaviranomaisen hyväksyntä, ennen kuin muutos voidaan toteuttaa. Lausunnolla olevasta esityksestä ei kuitenkaan ilmene, pyydetäisiinkö kunnalta muutokseen liittyen lausuntoa ja tulisiko kunnalle yleensäkin tietoa yksityisen päiväkotitoiminnan muutoksesta. OAJ edellyttää pykälän selkeyttämistä tämän osalta. Vastaavasti kuin 44 a §:n mukaiseen luvan hakuun, luvan muuttamista koskien tulisi säätää, että muutosta hakevan tulee ilmoittaa siitä kyseisen kunnan varhaiskasvatuksesta vastaavalle viranomaiselle, ja pyytää tarvittavia toimintaympäristön ja tilojen tarkastamiseen liittyviä toimia. Kunta antaa näistä lupavirnaomaiselle lausunnon, johon kunnalla pitää olla oikeus liittää näkemys millaista yhteistyötä kunta aikoo muutosten jälkeen tehdä päiväkodin/-kotien kanssa sekä mitä vaikutuksia se näkee muutoshakemuksen mukaisella toiminnalla olevan kunnan velvollisuuteen järjestää varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kunnan varhaiskasvatuksesta vastaavan toimielimen / viranhaltijan tulee saada tieto päiväkotitoiminnan muutoksista yksityisessä päiväkotitoiminnassa valvontatehtävästä vastatakseen ja kunnan tulee voida varautua mahdollisiin muutoksiin kunnallisen varhaiskasvatuspalvelun kysynnässä. Siksi myös yksityisen toiminnan lopettamisesta tulee myös saada tieto kuntaan mieluiten ennakoiden ja hyvissä ajoin.

Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitut varhaiskasvatuslain esitöissä kuvatut olennaiset muutokset on tärkeää kuvata esitykseen mahdollisimman kattavasti lain perusteluissa.

44 d § Luvan peruuttaminen

Luvan peruuttamisesta on syytä säätää riittävän selkeästi. OAJ edellyttää, että esitettyyn luvan peruuttamista koskevaan pykälään tulee säätää aluehallintovirastolle yhteydenottovelvollisuus kuntaan, jotta se voi valmistautua asiaan.

Kommentit esityksen taloudellisten vaikutusten arviointiin.

Yleisten edellytysten täyttymisen tutkiminen aluehallintoviranomaisten vastuulle siirtymisen ei arvioida tuottavan suurta muutosta, sillä aluehallintoviranomainen tutkii jo nyt rekisteriviranomaisena palveluntuottajan yleisten edellytysten täyttymisen. OAJ toteaa, että siirtymäajan aiheuttamaan lisätyöhön tulee kohdentaa riittävät resurssit ja rahoitus. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sekä muun koulutuksen lainmukaisuuden ennakkollinen tai jälkikäteinen valvonta ja ohjaus ei tämän vuoksi saa ylikuormittua ja heiketä.

Kommentit esityksen viranomaisvaikutusten arviointiin. Aluehallintovirastoja pyydetään lausumaan ehdotuksena siitä, että mihin aluehallintovirastoon lupaviranomaisen tehtävät voitaisiin keskittää.

Esityksen mukaan aluehallintoviranomaiselle ei syntyisi uusia tehtäviä lakimuutoksesta. Sen sijaan kunnalta poistuisi päiväkotitoiminnan osalta tehtävä ottaa vastaan ilmoitus toiminnan aloittamisesta ja sen jälkeen suorittaa toimipaikan tarkastus tarvittavana viranomaisyhteistyönä, kun tarkastus suoritettaisiin esityksen mukaan vasta aluehallintoviranomaisen pyynnöstä.

OAJ ei kannata kunnan roolin heikentämistä yksityisen päiväkotitoiminnan osalta. Tulisi arvioida, kuinka suoraan aluehallintoviranomaiselle jätettävä lupahakemus ilman yhteydenottovelvoitetta kuntaan vaikuttaa kunnan mahdollisuuksiin hoitaa tehtävänsä yksityisten päiväkotien valvonnassa ja toimipaikkojen tarkastamisessa. Kunnalle säädettäisiin velvoite antaa pyydettyä ohjausta ja neuvontaa luvan hakemisessa, mutta onko kunta oikea taho, jos luvanhaku on kunnasta riippumatonta eikä hakijalle säädetä velvoitetta ottaa yhteyttä kuntaan.

Kaiken kaikkiaan esitetty luvanhaku sekä -muutosprosessi vaikuttaa esitetyn kaltaisena kunnan kannalta epäselvältä ja tulisikin arvioida sen vaikutuksia kunnan neuvonta- ja myös valvontamahdollisuuksiin, myös siitä näkökulmasta, ettei aluehallintoviranomaiselle laadittavaan lausuntoon esityksessä esitetä kirjattavaksi kunnan näkemyksiä huomioon otettavaksi. Lisäksi jos uusien toimijoiden lupayhteydenotot kohdentuvat kunnan sijaan suoraan

aluehallintoviranomaiseen, on kunnan mahdoton ennalta käydä keskusteluja esimerkiksi varhaiskasvatuksen tarpeiden, painotusten tai kunnan suunnitelmien suhteen.

Kommentit esityksen lapsivaikutuksiin.

Yksityisen varhaiskasvatuksen muutos ilmoituksenvaraisesta luvanvaraiseksi voi vahvistaa lupaviranomaisen ennakkollista valvontaa lupaviranomaisena toimivan aluehallintoviranomaisen tehtävien osalta. Kuten lapsivaikutusten arvioinnissa todetaan, on lasten kannalta edullista, ettei toimintaa voi aloittaa tai muuttaa, ennen kuin lupa on haettu ja myönnetty. Siitä ei ole arvioita, millaisia lapsivaikutuksia on sillä, jos esitytetyt mukaisesti lupaprosessiin ei säädetä hakijan ensisijaisesta yhteydenotosta kuntaan.

Lakiin kirjattaisiin, että päiväkotitoiminnan harjoittajan toimintaedellytysten tulee täytyä koko toiminnan ajan, mutta edelleenkin ei säädetä siitä, kuinka tiivistä ja säännöllisesti lupaedellytysten täyttymistä koko toiminnan ajan valvotaan. Valvonnan vaihtelevuus ja se, ettei luvanvaraisuus tuota tähän muutosta, tulisi tuoda esiin esityksen lapsivaikutusten arvioinnissa.

Tulisi myös arvioida millaisia lapsivaikutuksia, esimerkiksi lasten yhdenvertaisuuteen ja lasten tuen tarpeiden huomioon ottamiseen on sillä, että perusopetuksen tapaan elinkeinovapauden harjoittamisen rajoittamista ja järjestämisluvan tarveharkintaisuutta ei pidetä mahdollisena varhaiskasvatuksessa

Kommentit esityksen siirtymäaikaan.

OAJ pitää esitettyä siirtymäaika riittävänä.

Muut kommentit.

Kuntien on varmistettava ja turvattava varhaiskasvatuksen riittävyys, laatu ja tarkoituksenmukaisuus nyt ja tulevaisuudessa. Koulutuspoliittisen selonteon mukaan tavoitteena on, että sivistyksellisten oikeuksien ja lapsen oikeuksien toteutuminen sekä varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetuspalveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja laatu turvataan koko maassa. Selonteon mukaan yhtenä toimenpiteenä tähän on se, että varhaiskasvatus ja esiopetus säilyvät jatkossakin pääosin julkisesti tuotettuina koko maassa. Yksityisen varhaiskasvatuksen luvanvaraiseksi säätämällä on tarkoitus parantaa yksityisen päiväkotitoiminnan ennakkollista valvontaa. Yksityisen päiväkotitoiminnan luvanvaraisuudesta säädetään varhaiskasvatuslaissa ensimmäistä kertaa ja siitä säätäminen voi tuottaa erilaisia tulkintoja. OAJ esittää, että esitykseen lisätään vastaava toteamus kuin on kirjattu koulutusta koskevaa lainsäädäntöä koskevaan hallituksen esitykseen (HE 86/1987 vp): tarkoituksena on, että kunnan oma varhaiskasvatus on pääsääntöinen järjestämismuoto eikä tämän esityksen tavoitteena ole lisätä yksityistä päiväkotitoimintaa.

Pidämme valittavana sitä, että elinkeinovapauden harjoittamisen rajoittamista ja järjestämisluvan tarveharkintaisuutta ei pidetä mahdollisena varhaiskasvatuksessa vastaavalla tavalla kuin esi- ja perusopetuksessa. Kuten hyvin tiedetään, ja esityksessä ansiokkaasti tuodaan esiin, varhaiskasvatus

on hallinnonalan puolesta asemoitu kasvatus- ja koulutusjärjestelmän osaksi, ja se on jo pian vuosikymmenen ajan kuulunut opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan. Siirtoa koskevan hallituksen esityksen (HE 159/2012 vp) mukaan ”varhaiskasvatuksen ja päivähoitopalvelujen lainsäädännön valmistelu, hallinto ja ohjaus siirrettäisiin sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön. Siirron jälkeen päivähoito lakkaisi olemasta sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalipalvelu”.

OAJ myös esittää, että luvanvaraisuuden säätämisen jälkeen yksityisen päiväkotitoimintaan tarkoitettujen tukien lainsäädännöt (mm. palvelusetelimalli) tarkastellaan ja uudistetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnossa.

Max 1 A4-sivun tiivistelmä lausunnosta.

OAJ kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi varhaiskasvatuslain muuttamiseksi.

OAJ kannattaa yksityisen päiväkotitoiminnan säätämistä luvanvaraiseksi. Lupa toiminnan harjoittamiseen pitää olla myönnetty ennen toiminnan aloittamista. Toiminnan oleellisesti muuttuessa muutokseen tulee saada lupaviranomaisen hyväksyntä, ennen kuin se toteutetaan. OAJ korostaa, että yleisten edellytysten tulee täytyä koko toiminnan ajan, myös henkilöstön kelpoisuusvaatimusten, lain edellyttämällä tavalla. OAJ pitää tarkoituksenmukaisena, että lupaviranomaisen tehtävä säädetään aluehallintovirastolle.

OAJ:n näkemyksen mukaan esityksen keskeinen puute on, ettei siinä esitetä säädettäväksi varhaiskasvatukseen yksityiseen päiväkotitoiminnalle vastaavasta järjestämisluvasta vastaavasti kuin perusopetukseen on säädetty.

OAJ edellyttää esitykseen muutoksia. Esitystä tulisi muuttaa niin, että lupaa edellytetään haettavan erikseen kuntakohtaisesti jokaiseen kuntaan, johon päiväkotitoimintaa haetaan harjoitettavaksi. Edelleen oleellista on edellytysten täyttymisen tarkastaminen toimipaikkakohtaisesti. Yksityisten päiväkotitoimijoiden tulee toimia samojen laatuvaatimusten mukaan mitä edellytetään kunnan palveluilta.

OAJ ei kannata esitysluonnoksen 44 a §:n säännöstä, että kunnan toimielin saa pyynnön tarkistaa toimitilat vasta, kun aluehallintoviranomainen pyytää sitä kunnalta, eikä muutenkaan pidä hyvänä esitettyä kunnan roolin sivuuttavaa menettelyä lupaprosessissa. OAJ esittää, että luvan hakijalle säädetään velvoite ottaa yhteyttä kuntaan, ja pyytää kunnan varhaiskasvatuksesta vastaavalta toimielimeltä / viranhaltijalta tilojen tarkastamista. Hakijan tulee toimittaa kunnalle tässä yhteydessä

tarvittavat 44 a §:n mukaiset tiedot. Kunnan toimielimen tulee tarkastuspyyntö saatuaan toteuttaa varhaiskasvatuksen toimintaympäristön tarkastaminen. Yhteydenottovelvoitteen tulee koskea päiväkotitoimintaan lupaa hakevia toimijoita kunnassa, mutta myös niitä kunnassa päiväkotitoimintaa harjoittavia, jotka hakevat lupaa toiminnan muutokseen.

OAJ edellyttää, että aluehallintovirastolle säädetään velvollisuus pyytää kunnalta lausuntoa, josta käy ilmi, millaista yhteistyötä kunta aikoo tehdä mahdollisen uuden päiväkodin/-kotien kanssa sekä mitä vaikutuksia se näkee lupahakemuksen mukaisella toiminnalla olevan kunnan velvollisuuteen järjestää varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Lisäksi lausunnossa tulisi kertoa, miten kunta toteuttaa uuden toiminnan osalta valvontavelvollisuuttaan. Vastaavasti tulisi säätää luvan muuttamista koskien. Myös esitettyyn luvan peruuttamista koskevaan pykälään tulee säätää aluehallintovirastolle yhteydenottovelvollisuus kuntaan, jotta se voi valmistautua asiaan.

OAJ pitää tärkeänä, että myös luvanvaraisuussäätely edistää mahdollisuuksia pitkäjänteisesti kehittää kunnan omaa varhaiskasvatusta sekä koulutuspalveluja.

Setälä Auli
Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry